

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Hovedorganisasjonen Virke

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

I 2000 var Virke med på å stifte Etisk Handel, et initiativ som anerkjente handelens betydning for utvikling og fattigdomsreduksjon. For at handel skal bidra positivt, må den sikre ivaretagelse av menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og miljøhensyn. De siste 25 årene har Etisk Handels medlemmer stadig strukket seg lenger for å sikre en mer ansvarlig leverandørkjede. Gjennom dette arbeidet har bedrifter opparbeidet betydelig kunnskap om hvordan man driver ansvarlig næringsvirksomhet. Ikke minst har Etisk Handel og medlemsbedriftene bidratt til et mer rettferdig globalt arbeidsliv.

For to år siden trådte åpenhetsloven i kraft, noe som innebærer at en langt større del av næringslivet nå må ta del i dette ansvaret. I år vedtok også EU sin egen "åpenhetslov", Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD). Medlemmer av Etisk Handel vil ha et stort fortrinn gjennom erfaringene og kompetansen de har opparbeidet seg over tid.

Virke er en arbeidsgiver- og næringslivsorganisasjon, samt en kompetansebedrift som leverer og kjøper tjenester i Norge. Likevel har vi også mulighet til å bidra til mer ansvarlig handel. Dette gjør vi først og fremst gjennom kunnskapsdeling, som er kjernen i vårt arbeid, men også ved å følge opp våre egne leverandører. I 2024, som denne rapporten omhandler, har vi etablert bedre rutiner for dialog med våre leverandører, kartlagt risikoområder og vært åpne om disse. Gjennom samarbeidet med Etisk Handel får vi verdifull rådgivning og kompetanse som styrker vårt arbeid for en mer ansvarlig handel.

" Handel med andre land har vært med på å gi mennesker arbeid og løfte de ut av fattigdom. Det har lagt grunnlag for utvikling. Men forutsetningen er at de som lager produkter og tjenester vi kjøper ikke utnyttes eller jobber under forhold vi ikke kan være kjent med. "

Bernt Apeland
Administrerende Direktør

Styrets signatur

Denne rapporten er signert elektronisk. Se siste side for verifikasjon.

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Hovedorganisasjonen Virke

Adresse hovedkontor

Henrik Ibsens gate 90, Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Virke leverer medlemstjenester til norske virksomheter, rådgiving knyttet til å være arbeidsgiver, ivaretagelse av tariffavtaler, juridisk rådgiving knyttet til lover som regulerer arbeidsforhold og næringsliv generelt, arbeid med reguleringer og rammevilkår, kurs- og kompetansehevende tjenester samt møteplasser og nettverk.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Virke er hovedorganisasjon, arbeidsgiverorganisasjon og næringslivsorganisasjon. Inntektene kommer i hovedsak fra kontingenter. I tillegg har Virke inntekter fra salg av kurs- og kompetansehevende tjenester og digitale oppslagsverk.

Virke har et sentralstyre som både driver virksomhetsstyring og fungerer som politisk organ for organisasjonens synspunkter.

Mer informasjon om hvem som sitter i Virkes sentralstyre og råd finnes på våre

nettsider: <https://www.virke.no/om-virke/organisasjonen/>

Virke er delt inn i fire tjenesteområder, og to områder knyttet til økonomi og administrasjon/hr. Virkes har en ledergruppe med seks medlemmer. Virke har to datterselskaper, Virke Forsikring og Virke Eiendom. Disse er organisert som selvstendige enheter med egne styrever. Virke rapporterer på vegne av konsern og datterselskaper.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

360

Antall ansatte

155

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Virke har ikke gjort vesentlige endringer i organisasjon siden forrige rapport eller i denne rapportens tidsperiode.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Tord Dale

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

tord.dale@virke.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Virke er en hovedorganisasjon, arbeidsgiver- og næringslivsorganisasjon. Vi er en tjenesteytende virksomhet og gjør i hovedsak innkjøp av støttefunksjoner for å kunne yte disse tjenestene. Innkjøp gjøres etter faste avtaler på områder som IKT (utstyr og systemstøtte) og eiendom. På andre områder, som konsulenttjenester og arrangement, gjøres innkjøp etter behov.

Faste avtaler kjøpes inn etter innhenting av tilbud og inngåelse av langsiktige avtaler. Øvrige innkjøp, i hovedsak konsulenttjenester gjøres i hovedsak etter innhenting av tilbud og på kontrakter som er avgrenset til leveranse av det aktuelle oppdraget.

Virke eier sitt eget bygg gjennom det heleide datterselskapet Virke Eiendom. Virke Eiendom kjøper inn tjenester fra eiendomsforvaltningsselskapet Mallings, samt ulike typer entreprenører og servicefirma som bistår Virke eiendom i drift, vedlikehold og oppgradering av bygget og de tekniske anleggene. Det er fortrinnsvis entreprenør- og installasjonsfirma som kjøper inn tekniske installasjoner, produkter og materialer til bruk i bygget, mens noen innkjøp foretas av Virke Eiendom. Mange av innkjøpene i Virke Eiendom skjer fra leverandører forvaltningsfirmaet Mallings har rammeavtaler med.

Leverandøren er i all hovedsak lokalisert i Norge. Leverandører innen eiendom, IKT-utstyr og inventar har underleverandører i andre land. de siste 3 årene er det ikke gjort vesentlige innkjøp på inventar.

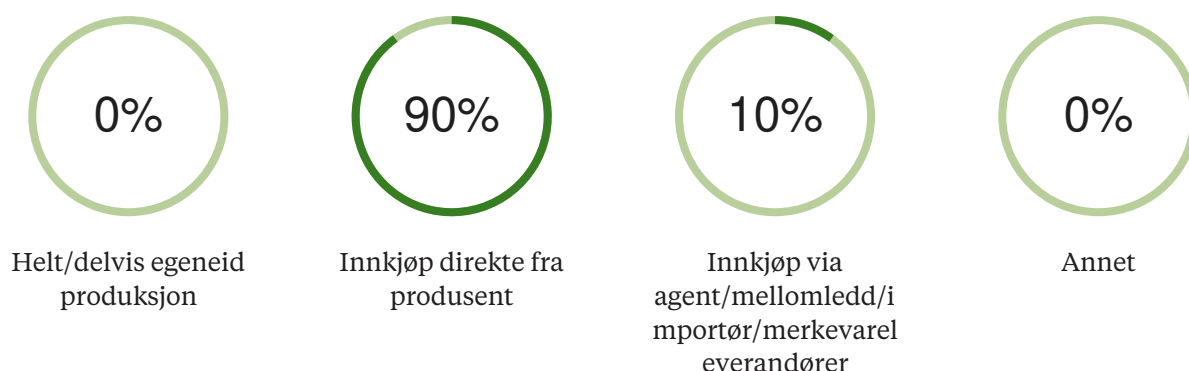
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

641

Kommentar til antall leverandører

Hovedtyngden av Virkes leverandører er leveranser under 150 000 kroner. Virke har inkludert alle leverandører i rapporteringen, men basert på vurdering av vesentlighet er leverandører under 150 000 NOK utelatt fra aktsomhetsvurderingen.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Virke kjøper i all hovedsak konsulent tjenester, software, forsikring for ansatte, samt reise, event og overnatting. I vår rapportering definerer vi her "produsent" som produsent av tjenester og direkte innkjøp fra produsent som kjøp av leverandører av tjenester der disse ikke bruker underleverandører (eks. gjennom et byrå som igjen kjøper tjenester av andre). Kjøp av reiser gjøres via agent (reisebyrå) som igjen kjøper tjenester av andre. Det samme gjelder tjenester knyttet til event og arrangement, der byrå kjøper tjenester av andre (eks. leier lokaler, leier lydteknikere osv.)

Innkjøp via mellomledd knytter seg til reiser, eiendomsforvaltning og event - der byråer/agender kjøper tjenester hos andre.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Norge :	626
Danmark :	1
Sverige :	3

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

11 050

Kommentar til antall arbeidere

Ansatte et fåtall leverandører (>4 store konsultentselskaper) står for mer enn 70% av antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter. Organisering og omorganisering i disse selskapene påvirker antall arbeidere stort. Det er derfor noe usikkerhet rundt tallene.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Konsulenttjenester og kompetanse	Norge
IKT utstyr og inventar	Norge
Event, reiser, servering og overnatting	Norge

Mer enn 75% av Virkes innkjøp totalt er kompetansetjenester fra virksomheter som er lokalisert i Norge. Det knytter seg til rådgiving og konsulenttjenester, IKT-tjenester og bistand til arrangement/konferanser. Virke har en leverandør av IKT-utstyr som vi har gjennomført egen dialog med. Leverandører gjennomfører etter vår mening en tilfredsstillende oppfølging av sine leverandører.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Gjennomført leverandørmøter med leverandører innenfor arrangementstjenester ,

Status: For leverandør for Virke Arena er våre forventinger gjennomgått.
Utført.

2

Mål: Alle større leverandører har signert egenerklæring

Status: Etter hver reforhandling av kontrakt/avtale blir leverandører bedt om å signere egenerklæring. Vire har i dag egenerklæring fra 60% av leverandørene. Når dette går noe tregt er det fordi vi parallelt arbeider med å innføre et system for signering og dokumentasjon.

3

Mål: Alle i Virke har deltatt på internkurs om vurdering av ansvarlighet i innkjøp

Status: Alle i Virke har blitt presentert for Virkes innkjøpsprinsipper.
Det er gjennomført opplæring for de avdelingene som står for innkjøp der vi vurderer noe risiko, dvs. arrangement og IT.

4

Mål: Gjøre forsøk med digital løsning for leverandøroppfølging

Status: Det arbeidet med system for dokumentasjon/leverandøroppfølging.

5

Mål:

Status:

Prosessmål for kommende år

1

En felles skolering sammen leverandør på arrangement.

2

Virke har innført digitalt system for å verifisere at leverandør har akseptert våre retningslinjer (digital leverandøroppfølging)

3

Ansatte med ansvar for større innkjøp har deltatt på webinar/kurs hos Etisk Handel (deltatt på kurs om ansvarlighet i innkjøp)

4

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.virke.no/om-virke/#barekraft>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Bærekraftig forretningspraksis

Virke skal drive slik at vi reduserer vår påvirkning på klima og miljø. Vi skal legge til rette for at ansatte har verktøyene de trenger for å kunne følge en mest mulig bærekraftig forretningspraksis, eks. gjennom valg av leverandører. Vi skal følge prinsippene om å «refuse, reduce, reuse og recycle» i vår innkjøpspraksis. Vi skal alltid etterspørre de mest klimavennlige løsningene fra våre leverandører.

Ansvarlighet

Med ansvarlighet mener vi at vi arbeider for et næringsliv som sikrer at arbeidstakers grunnleggende rettigheter ivaretas. Vi skal sikre at ansatte hos våre leverandører har arbeidskontrakt, rett til å organisere seg, en rettferdig lønn, at helse, miljø og sikkerhet blir ivaretatt arbeidssituasjon og de har gode beskyttelsesmekanismer mot trakassering.

Aktsomhet

Med aktsomhet mener vi at alle i Virke har et ansvar for å bidra til at våre innkjøp ikke forårsaker brudd på noen av de overnevnte forholdene. Virke har varslingsmekanismer hvor både ansatte og leverandører kan melde om eventuell mistanke om brudd.

Antikorrupsjon og habilitet

Virke og ansatte i virke skal aldri tilby eller motta pengegaver eller godtgjørelser for å oppnå eller bidra til forretningsmessige eller private fordeler for egen del, for kunder, relasjoner eller leverandører. Ansatte i Virke har ansvar for å vurdere hvordan personlige interesser kan påvirke beslutninger i Virke.

Vi bruker følgende verktøy for i vårt arbeid med bærekraft:

Miljøfyrtårnserifisert og bruker miljøledelse som verktøy

Equality Check for å følge opp hvordan virksomheten jobber med likestilling, mot diskriminering og for å sikre like muligheter.

Etisk Handel for å sikre ansvarlig forretningspraksis.

Virkes eget arbeid med bærekraft: Rydde i eget hus

Gjennom Miljøfyrtårnserifisering har vi kartlagt vårt eget miljøavtrykk. Virke har også gjennomført et eget prosjekt for å gjøre driften av vårt eget bygg mest mulig bærekraftig. Vi gjennomfører mange av tiltakene vi anbefaler for våre medlemmer.

Dette gjør vi:

- Redusere energibruk i eget bygg.
- Bedre avfallshåndtering, bedre tilrettelegging for god avfallshåndtering for leietakere.
- Nytt regelverk for innkjøp, stans i kjøpe av gi-bort-artikler.
- Resertifisering som Miljøfyrtårn
- Aktsomhetsvurdering og arbeid med ansvarlig drift og innkjøp
- Redusere flyreiser

Medlemstjenester: Hjelp medlemmene å være forberedt på fremtiden

Det viktigste bidraget Virke gjør innen bærekraft er å understøtte arbeidet med grønn omstilling som skjer hos medlemmene våre. Der mange medlemmer møter samme utfordringer setter Virke opp bransjeprosjekter og skaper arenaer for kunnskapsdeling. Vi har utviklet et kompetansetilbud som er tilpasset spennet fra små til store virksomheter.

Dette gjør vi:

- Veikart og bransjeanalyser av barrierer og drivere for grøn omstilling
- Felles prosjekter på tvers av alle deler av medlemsmassen, som arbeidet med åpenhetsloven
- Kurs og kompetansetilbud inkludert program for bærekraftsledere
- Ditt spor - nettløsning for SMBer som vil utvikle bærekraftstrategier
- Webinarer med informasjon om kommende regelverk
- Bistand og rådgiving til enkeltmedlemmer

Rammevilkår og politikk: Rammevilkår som legger til rette for lønnsom grønn omstilling

Politisk arbeid er i kjernen av Virkes oppgaver. Vi informerer politikere og myndigheter om status for grønn omstilling i handels og tjenestenæringen. Vi deltar på arenaer og gir innspill på både nye og eksisterende reguleringer både i Norge og EU. I de siste årene har særlig oppfølging og kontakt mot EU vært prioritert:

- Oppfølging av regelverk fra EU, aktiv deltakelse i bærekraftskomiteén i Eurocommerce
- Dialog og samarbeid med relevante departement og direktorater, deltakelse i forum som avfallsforum og kjemikalieforum
- Utvikle posisjoner og høringssvar
- Jevnlig dialog med politikere
- Dialog med relevante departementer og direktorater

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Policyen er utviklet i samarbeid mellom Virkes jurister, bærekraftteamet og økonomiansvarlige. Den er behandlet i ledergruppe og styre.

Ledergruppen har ansvar for arbeidet med ansvarlighet og aktsomhet i Virke. Økonomisjef har det overordnede ansvar for alle kontrakter og innkjøp Virke gjør, og dermed også aktsomhet og ansvarlighet. Ansatte som blir kjent med eller mistenker brudd på Virkes retningslinjer skal rapportere til økonomisjef.

Fra 2024 blir det to ganger årlig informert om ansattes selvstendige ansvar for å være aktsomme, følge opp virkes retningslinjer for ansvarlighet i møte med leverandører og ivareta habilitet og god forretningspraksis.

Informasjonen er delt på nettsiden <https://www.virke.no/om-virke/#barekraft> - under "Vårt arbeid med ansvarlighet"

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Sentralstyret:

Får fremlagt Virkes aktsomhetsvurderinger på første styremøte i det nye året som grunnlag for styrets behandling. Styret skal være kjent med eventuell risiko.

Ledelsen

Ledelsen skal ha risiko knyttet til ansvarlighet hos leverandører og samarbeidspartnere på ledermøte to ganger årlig, i første og andre kvartal, i forbindelse med behandling av årsregnskap.

Ledergruppen

Behandler også forankringen av arbeidet med ansvarlighet internt. Ledergruppen skal påse at informasjon er tilgjengelig i tråd med åpenhetsloven og at det er satt av tilstrekkelig med ressurser til arbeidet.

Økonomisjef

Ansvarlig for Virkes arbeid med ansvarlighet og aktsomhetsvurderinger. Ansvarlig for at retningslinjer og rutiner er etablert og oppdatert, og at disse følges opp.

Bærekraft og forretningsjuridisk

Skal sikre faglig bistand i vurderingen, bistå med de årlige aktsomhetsvurderingene. Ansvarlige for kompetanseheving internt i Virke.

Innkjøpsansvarlige/alle som foretar innkjøp

Ansvarlig for at den enkelte leverandør gjøres kjent med Virkes retningslinjer, at egenerklæringsskjema følges opp. Gjennomfører leverandørdialog og bidrar med tilbakemeldinger til aktsomhetsvurderingene

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Fra 2025 vil compliance, herunder ansvar for ansvarlighet og etterlevelse plassert i en egen avdeling.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Alle som gjør vesentlige innkjøp må gjøre seg kjent med Virkes retningslinjer.

Alle som gjør jevnlige innkjøp har fått opplæring i hvordan de kan og bør følge opp ansvarlige innkjøp.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Virke arbeid med bærekraft er delt i to.

Miljø og klima ligger til drift og en egen ansvarlig for internt miljøarbeid, som gjennomfører dette med bistand fra teamet som jobber med bærekraft.

Sosial bærekraft ligger til økonomi som er ansvarlig for leverandøroppfølging, og som følger opp dette med bistand fra forretningsjuridisk og teamet som jobber med bærekraft.

Fra 2025 vil etterlevelse plasseres i en egen avdeling. Det vil gås opp nærmere hvem som skal forvalte ansvar for Virkes eget bærekraftsarbeid.

Lenke til bærekraftstrategi: <https://www.virke.no/om-virke/#berekraft>

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Det rapporteres til styret på bærekraft årlig.

Virke bruker miljøledelse og er sertifisert Miljøfyrtårn.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

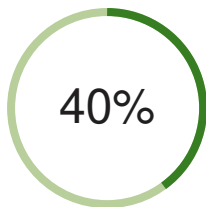
Ved inngåelse av vesentlige kontrakter blir leverandør gjort oppmerksom på våre forventninger til ansvarlighet og bærekraft.

Ved innhenting av tilbud og før inngåelse av avtale undersøker vi den aktuelle virksomhetens aktsomhetsvurdering. I tilbud ber vi leverandør beskrive arbeid med bærekraft og ansvarlig forretningspraksis.

Vesentlige leverandører må ha gjennomført egne aktsomhetsvurderinger.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2024

Virke arbeidet med å få et digitalt system som dokumenterer aksept ved inngåelse av avtaler. Vi har sett på slike løsninger i 2024 og ønsker å ha et system på plass i 2025.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Virke opplever at vi har økt forståelse for risiko, med utgangspunkt det som er kartlagt som risikoområder rutingene for aktsomhetsvurderinger og rapportering for 2024.

Vi opplever at våre største leverandører følger opp arbeidet med ansvarlighet godt. Særlig tilfredsstillende er det å se at leverandører innenfor risikoområder, som IKT-utstyr gjør en grundig jobb med egne aktsomhetsvurderinger.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
IKT konsulenttenester	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Arbeidstid Regulære ansettelser	
IKT utstyr	Helse, miljø og sikkerhet	
Overnatting og servering	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelser	

IKT utstyr og tjenester

Virke kjøper mobiltelefoner og IKT gjennom overordnet avtale med to underleverandører. I tillegg kjøper Virke Eiendom IKT-utstyr og komponenter fra ulike leverandører i Norge. Leverandørene har egne aktsomhetsvurderinger. I deres rapport klargjør de at de har ikke identifisert faktiske negative konsekvenser og anser risikoen for å være lav. De har underleverandører hvor det er identifisert avvik/negative konsekvenser som vi mener er fulgt opp på en god måte. Risiko de peker på er blant annet tvangsarbeid, barnarbeid, innhold av konfliktmineraler og manglende regelverk knyttet til ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen. Basert på disse vurderer vi at de tar arbeidet med ansvarlige arbeidsforhold og menneskerettigheter seriøst.

Virke har kontrakter med norske leverandører av IKT-tjenester. Arbeidet blir i all hovedsak utført i Norge, men det brukes underleverandører i Øst-Europa. Virke har gjennom arbeidet direkte dialog med de aktuelle ansatte. Risikoen for brudd på arbeidsrettigheter anses å være svært lav.

Arrangement, reiser og servering.

Virke arrangerer egne konferanser, kurs og nettverk og deltar også på andre type arrangementer. Vi kjøper inn tjenester fra hoteller, konferanselokaler, serveringssteder og restauranter og har også egen kantine. Dette er en sektor med lav organisasjonsgrad og høy turn-over. Historikk viser at det har vært noe utfordringer knyttet til arbeidskontrakter, overtidbetaling og riktig kompensasjon for ubekvem arbeidstid.

Fra 2024 har vi derfor hatt som eget sjekkpunkt at leverandør skal gjøres særlig oppmerksom på våre forventninger. Dette har vært veldig positivt mottatt.

Vi har i 2024 videreført arbeid fra 2023 om avtaler med flere faste leverandører innenfor disse tjenestene.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

A)

Virke vurderer risiko (for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) hos leverandører etter fem punkter:

- Kommer leveransene fra regioner eller områder med kjent risiko for brudd på arbeidstakeres rettigheter etter ILOs kjernekonvensjon eller menneskerettighetene som helhet.
- Driver leverandørene i land eller regioner hvor det er normalt gode arbeidsforhold og hvor det er etablert nasjonale tilsyn som på transparent måte følger opp risiko for brudd på arbeidstakeres rettigheter
- Produksjonsprosesser, tjenesteleveranser og/eller arbeidsoppgaver som kjent medfører risiko for helse, miljø og sikkerhet hos den enkelte arbeidstaker.
- Leverandører i sektorer med lav organisasjonsgrad, stort innslag av midlertidige kontrakter, små virksomheter, høy turnover, stor utskifting av leverandører (som eks. også innebærer hyppige leverandørskifter for vår egen del). Nye leverandører som innkjøper har liten kjennskap til og begrenset dialog med. I tillegg vurderes og vektas dette mot:
- Størrelsen på leveranse (verdi), der store leveranser vies mer tid i vurdering enn mindre leveranser.

Hovedorganisasjonen Virke kjøper i stor grad inn tjenester, slik som ulike typer konsulenter og rådgivere innenfor økonomi, organisasjon og ledelse og kommunikasjon, i tillegg til IKT-konsulenttjenester. Dette er norske selskaper som har vært leverandører til Virke over tid og hvor det ikke er vanlig å benytte underleverandører.

Risiko vurderes på en skala fra 1 (lav risiko) til 5 (høy risiko). 1-2 markeres grønn, 3-4 gul og 5 rød. Vurderingene baseres på leverandørenes egenrapportering samt vår egen vurdering av risiko.

Rød risiko innebærer at Virke er kjent med at det har vært eller er svært stor risiko for brudd på våre retningslinjer.

Gul risiko innebærer arbeidsprosesser, regioner, sektorer der det er kjent generelt er kjent risiko, men at det ikke nødvendigvis er kjent risiko hos den aktuelle leverandør.

Grønn risiko innebærer at Virke vurderer risikoen for å være lav. Disse følges ikke videre opp annet enn at de på normal måte ved innkjøp blir gjort kjent med våre retningslinjer og forventninger.

B)

Som en del av vesentlighetsvurderingen er leverandører med leveranser under 150 000 utelatt fra aktsomhetsvurdering. Kartleggingen står i forhold til det vi mener er risiko for en virksomhet av Virkes type, der størstedelen av innkjøpene er tjenester i Norge. Ressurser innenfor bærekraft generelt er prioritert mot områdene der vi mener vi har størst mulighet til å bidra til forbedring, særlig innenfor energieffektivisering og unødvendige innkjøp. Virke har foreksempel kuttet kjøp av "give-aways". Vi vil i 2025 gjøre et ytterligere arbeid for å tydeliggjøre miljømål.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Virke har ikke identifisert risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som er identifisert men ikke prioritert.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	IKT konsulenttenester
Overordnet mål :	Leverandørmøte
Status :	IKT gjennomfører møte med leverandører
Mål i rapporteringsåret :	IKT gjennomfører møte med leverandører

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Etablere og forankre innkjøpspolicy i organisasjonen. Ved inngåelse av nye kontrakter, skal alle leverandører gjøres oppmerksom på Virkes innkjøpspolicy og tilhørende etiske retningslinjer. Leverandører må signere på at de har lest og forstått de etiske retningslinjene og forpliktet seg til å etterleve disse.

	IKT utstyr
Overordnet mål :	Leverandørmøte
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	IKT har gjennomført møte med leverandører Egen intern opplæring og diskusjon med de som står for innkjøp er gjennomført. Leverandør(ers) aktsomhetsvurderinger er gjennomført.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Etablere og forankre innkjøpspolicy i organisasjonen. Ved inngåelse av nye kontrakter, skal alle leverandører gjøres oppmerksom på Virkes innkjøpspolicy og tilhørende etiske retningslinjer. Leverandører må signere på at de har lest og forstått de etiske retningslinjene og forpliktet seg til å etterleve disse.

	Overnatting og servering
Overordnet mål :	Dialog med leverandører.
Status :	Delvis gjennomført
Mål i rapporteringsåret :	Velge leverandører med tariffavtale og organisering av ansatte. Leverandører som har miljøledelse, dvs. ISO14001 eller Miljøfyrtårn. Ved inngåelse av avtale kommuniseres forventinger tydelig.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Etablere og forankre innkjøpspolicy i organisasjonen. Ved inngåelse av nye kontrakter, skal alle leverandører gjøres oppmerksom på Virkes innkjøpspolicy og tilhørende etiske retningslinjer. Leverandører må signere på at de har lest og forstått de etiske retningslinjene og forpliktet seg til å etterleve disse. Virke Eiendom skal også reforhandle kontrakter med selskapet som forvalter bygningen og de tekniske anleggene. Virke Eiendom benytter i stor grad entreprenører og servicefirma som har rammeavtale med Mallings (forvalter). I reforhandlingen av kontrakten med Mallings, vil Virke Eiendom gjøre dem oppmerksom på Virkes etiske retningslinjer og sørge for at rammeavtalene Virke Eiendom benytter seg av er compliant med disse.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Virke er miljøfyrtårnsertifisert og bruker Miljøfyrtårn som et verktøy for miljøledelse. I arbeidet med å redusere den negative påvirkningen Virke har på klima og miljø, prioriterer Virke å redusere energiforbruket i bygget, redusere utslipp fra reisevirksomhet og etablere og forankre en innkjøpspolicy i organisasjonen.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Virke vil i 2024 bruke ledermøter til å bevisstgjøre ansatte som gjør innkjøp på hvordan de kan bidra til redusert risiko. Alle ledere skal være kjent med vår innkjøpspolicy.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Vi viser til vedlagt Miljøfyrtårnrapport med handlingsplan

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Virke støtter aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger. Dette er helt sentralt i vårt mandat som hovedorganisasjon.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi viser til vedlagte innkjøpsregelverk og policy

Virke har tydelige etiske retningslinjer som omfatter korrupsjon og bestikkelser. Virke anser dette relevant for innkjøp av vesentlig grad. I 2024 ble det innført nye rutiner for godkjenning av innkjøp (fullmaktsmatrise) som skal bidra forebyggende.

Virke har ikke internasjonale prosjekter.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Virke driver et utstrakt informasjonsarbeid om den nye åpenhetsloven og hvordan næringslivet kan arbeide med aktsomhet, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Gjennom flere webinarer og kurs er medlemmer skolert i dette. Vi mener dette bidrar til økt bevissthet om både risiko og næringslivets mulighet til å påvirke. I tillegg til å informere om selve arbeidet oppfordrer vi også til medlemskap i Etisk Handel.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Økonomidirektør har overordnet ansvar for miljøarbeid og aktsomhet.

Hver enkelt som foretar innkjøp har ansvaret for å sikre at leverandører forplikter seg til å etterleve Virkes etiske retningslinjer. Den enkelte innkjøper har også ansvaret for å kalle inn leverandører av tjenester som er flagget med rød eller gul risiko til oppfølgingsmøter.

Arbeidet er beskrevet i organisasjonskart.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Ved inngåelse av nye kontrakter vil vi orientere leverandører om Virkes etiske retningslinjer. For leveranser der vi har identifisert rød eller gul risiko og hvor vi i møter med leverandører får mistanke om faktisk brudd på de etiske retningslinjene, vil vi leverandørene om en redegjørelse.

Virke driver et utstrakt informasjonsarbeid om den nye åpenhetsloven og hvordan næringslivet kan arbeide med aktsomhet, menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Gjennom flere webinarer og kurs er medlemmer og medarbeidere i Virke skolert i dette. Vi mener dette bidrar til økt bevissthet blant våre leverandører spesielt og i næringslivet generelt om både risiko og muligheten til å drive påvirkning i egen verdikjede. I tillegg til å informere om selve arbeidet oppfordrer vi også til medlemskap i Etisk Handel.

A man with glasses and a light blue shirt is looking down at a clipboard in a warehouse setting. In the background, there are high industrial shelving units filled with cardboard boxes. The lighting is bright, typical of a warehouse. The man is standing and looking at the clipboard, which is held by someone whose head is partially visible in the foreground. The clipboard has some papers and a pen on it. The overall scene suggests a professional or administrative task being performed in a logistics or manufacturing environment.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Gjennom møter og dialog med berørte interessenter

Virke har omfattende informasjon om vårt eget arbeid med bærekraft på våre nettsider.

Til egne ansatte vil vi informere på intranett om vårt arbeid med aktsomhet.

Ansatte får årlig informasjon på allmøte.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Arbeidet med Åpenhetsloven blir omtalt i Virkes årsberetning for 2024. Det samme gjelder årets klima- og miljørapport som Virke utarbeider i forbindelse med rapportering til Miljøfyrtårn.

Aktsomhetsvurderingen publiseres på nettsider.

Intranett brukes til kommunikasjon mot egne ansatte.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Virke vil publisere aktsomhetsvurderinger på våre nettsider sammen med informasjon om hvem som kan kontaktes for ytterligere spørsmål.

Virke har en egen adresse for varsling som er publisert på våre nettsider:

aktsomhet@virke.no

Vi vil i 2025 arbeide med et engelsk sammendrag av informasjonen.

A woman with dark hair, wearing a bright yellow hard hat and a light blue V-neck t-shirt, stands in front of industrial machinery. She is smiling slightly and looking towards the camera. A dark blue jacket is draped over her left arm. The background is out of focus, showing more industrial structures and greenery.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Der Virke har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, samfunn eller dyr skal vi umiddelbart selvstendig undersøke og bidra til tiltak for å håndtere og gjenopprette skade. Dette skal behandles som sak i ledergruppe og sentralstyre uten unødvendig opphold. Virke skal etter forholdsmessighet og om nødvendig bidra med økonomisk erstatning, erkjennelse og umiddelbar forbedring. Prosessen skal være transparent, parter skal få innsyn og Virke skal tilrettelegge for at mulighetet til å fremme klagesaker til nøytral part.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Har ikke vært aktuelt i rapporteringsperioden.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Virke har ikke prosjekter i andre land.

Virke har personalforening og verneombud, med tilhørende etablerte varslingskanaler. Ansatte er representert i sentralstyret.

aktsomhet@virke.no er etablert med rutine for å håndtere varsler.

Virke har avtale med ekstern part som kan bistå med nøytral vurdering av evt. varslingssaker.

Kontaktinformasjon:

Hovedorganisasjonen Virke

Tord Dale

tord.dale@virke.no